

TELEGRAFUL ROMAN

Apare Marția, Jui și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălinate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiasă.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Sașii și reformele școlare.

Sunt îngrijorați și Sașii, întocmai ca și noi, de viitorul ce-i așteaptă, cu privire la școală, biserică și naționalitate, în cazul că proiectul de lege despre reformele școlare, înaintat dietei, va deveni lege și va fi executat cu esactitate. Părerile lor în privința acésta sunt cu fidelitate exprimate în cumpătut organ săsesc de publicitate din loc „Sieb. D. Tageblatt”, numărul de Duminecă, în prim-articolul despre care am făcut pomenire în numărul trecut, și pe care, credem că nu greșim când afirmăm, că-l recunoște de al seu și-l subscrie fie-care Sas cu inima curată. E un energetic protest acest articol în contra proiectului de lege din întrebare, și totodată expresiunea celei mai adânci dureri, că Sașii (și cu ei împreună și celelalte popore nemagiare din patrie) pot să fie împărtașiți de grelele lovituri ce se intenționează a li-se da. Reproducem articolul în întregime, după cum urmează:

„Cu o emoție profundă și cu sentimentul unei amărăciuni ce nu se pôte exprima am cetit vestea sosită de la Budapesta. O declarație de războiu este acésta, atât de neîntemeiată, atât de fără rost și atât de brutală, la care nu se așteptau nici cei mai turburați pesimisti din mijlocul nostru. O declarație de războiu la adresa tuturor popórelor nemagiare, la adresa jumătății populației din țară, emanată de la un guvern, a cărui sfântă datorință este, nu să facă politică unilaterală de rasă, ci să cultive și promoveze interesele culturale ale tuturor fiilor acestei patrii, cu egală serioșitate și egală îngrijire.

Dacă acei agitatori, pe cari conștiința rea a guvernanților și fantasia surescitată a impontenților salvatori de patrie pretutindenea îi descoper unde în realitate numai dragostea împântată de Dzeu față de propriul têu sânge vorbește, — dacă acei agitatori ar esista într'adevăr și ar cutreera țera în cete, ațitând cu oratorie detestabilă pacinicul și muncitorul nostru popor im-

potriva statului, la granița căruia locu este de opt sute de ani: zău, n'ar putea obține rezultatul, pe care trebuie să-l aibă noul proiect al ministrului de culte, și n'ar putea să stîrnescă revolta pătimașă chiar și a celui mai liniștit și mai moderat dintră noi, în măsura în care a isbutit s'o facă acésta dl Berzeviczy.

Unde pe rotogolul pământului există vr'un alt stat civilizat, ai cărui conducători, sub pretextul, că trebuie să consolideze statul și să întărească autoritatea lui, să pornescă a scote pe proprii sei cetățeni din liniștea lor, când printr'o măsură, când prin alta, să le offenseze atât de brutal sentimentele aruncându-i pradă griiei pentru bunurile lor sfinte, cultivate din străbuni cu dragoste și sacrificii, să nu i lase a se bucura de patria lor, căreia ar vré să se alipescă din tot sufletul lor, și să le facă abominabilă glia de pământ, pe care o arau deja străbunii lor, și aerul, ce l' inspiră aproape de o miă de ani: unde mai domnesc asemenea principii pentru a guverna și consolida un stat?

O știm și noi, tocmai așa de bine ca domni din capitală, că statul este și trebuie să fie un stăpânitor aspru, care cere de la cetățenii sei în mod poruncitor vamă, în sânge și avere, și nu face toate pe voie, ca unor copii desmerdați, celor ce-i aparțin; că trebuie să se coordoneze, și subordoneze, și de multe ori să-și suprimă și dorințele legitime acela, care vrea să se bucure de favorul de a face parte din o comunitate omenescă organizată.

Dar' știm și aceea, că statul nu are să fie un caprițios stăpân al volniciei, nu prigonitorul și asupritorul acelora cari dau ajutoriu, ca să fie susținut. Că trebuie să respecte drepturile de mult câștigate și interesele, câtă vreme acelea nu ies din cadrele sale. Că nu are să facă confușie, să arunce tăciunile aprins în case, să tórne apă ce arde asupra acelora, cari stau umăr la umăr pentru a l' susține!....

Dacă enunțăm aici, că noul proiect de lege, care pe întreaga linie e o înăsprire a proiectului referentului Ha-

lasz, în care se cuprindeau deja dispozițiuni de o gravitate teribilă, — este propriu de a distruge când va fi lege întreaga noastră instrucție poporală săsescă, *izvorul culturii noastre*, clenodiul nostru și lumina ochilor nostri încă din timpul imigrării noastre: acésta nu este o esagerație dictată de emoție, ci este expresiunea recunoșterii, ce ni-se impune cu cât mai mult cetim paragrafiile acestui operat, din care transpiră fanatismul dogoritor, și cu cât mai mult ne zugrăvim consecințele practice ce trebuie să le aibă executarea măsurilor ne mai pomenite ale unei asemenea legi.

Unde rămâne instruirea în elementele universale educațiunii omenesti? Unde educațiunea în spiritul care e sufletul poporului nostru și care a susținut slabul seu corp în curs de mulți secolii? Unde toate rezultatele ce le putem aștepta de la o școală, când aproape întregul timp vine risipit cu învățarea unei limbi, din care sporu nu se va alege, fiind-că se urmărește un scop, care în împrejurările date nu pôte fi atins? De unde vom lua în viitoriu învățători, cari primesc asupra lor acésta lucrare atinsă din capul locului de blăstămul nerodniciei, o lucrare în dosul căreia stă statul cu pumnalul? În fața lipselor economice, cari cresc, cum se înduplecăm pe țeranii și cetățenii nostri dați sêrăciei, ca și mai departe să aducă jertfele aduse totdeauna pentru o școală, când acésta îi înstrăinează propriul seu copil, și în loc să-i fie înarmare pentru lupta vieții, îl pune cu ani îndărăt în dezvoltarea sa, de dragul unei doctrine fără cap și fără inimă?

Cu profundă serioșitate o spunem pe față, că prin înăspirile strașnice ale proiectului în comparație cu anteproiectul, poporul săsesc, biserica noastră, pare a fi pusă în fața alternativei, *dacă mai face să întreținem din propriile și aproape ineluctabilele noastre sacrificii școlile*, a căror valoare pentru noi este atât de depreciață, și pentru administrarea căroa nu vom mai pute căpeta ômeni din sângele nostru, ori

să lăsăm întreținerea lor în sarcina acelora, cari au de gând să le despôie de conținutul lor săsesc?....

Scriitoriul articolului face apoi apel la deputații sași din dieta ungară, convocându-i să-și facă datorința în aceste zile grele pentru poporul săsesc, și să combată cu energie proiectul de lege, — lucru ce, după informațiunile ce le avem, se va și întâmpla. Că ôre cu succes, ori fără succes, rămâne să vedem în curând, pentru-că proiectul de lege va fi în curând pus la ordinea zilei spre desbatere parlamentară.

Legea nouă școlară.

Voci din presa străină.

Ziariul „Das deutsche Tageblatt” de la Viena se ocupă la loc de frunte în numărul de Duminecă cu proiectul de lege prezentat dietei ungare din partea domnului ministru de instrucție Berzeviczy, scriind despre acest fapt următoarele:

„Prezentarea în dieta ungară a noului proiect de lege referitor la instrucția din școală poporală a adus în nemijlocita apropiere a popórelor nemagiare din Ungaria primejdia, care deja de luni întregi plana în mod amenințător asupra capetelor lor.

Accea ce se plănuiește acum în Ungaria pe terenul instrucțiunii poporale nu mai e conservare a suveranității de stat și pe sêma institutelor particulare, nu mai e îngrijire pentru luarea în considerare a limbei de stat la compunerea planului de învățământ, ci e magiarizare, e proclamarea atotputerniciei statului, a atotputerniciei neamului dominant asupra întregii instrucțiuni, chiar și asupra școlilor pe cari alte neamuri și-le-au făcut, din propria lor putere, și pe cari voiesc a și le susține și în viitoriu din propriile lor mijloce.

Așa ceva numai în Ungaria pôte să fie plănuir din partea guvernului și înaintat legislațiunei spre votare, în firma convingere, că concludul cu siguranță va primi putere de lege“....

Hotărît că numai în Ungaria, unde parlamentul nu e expresiunea adevărului voințe a poporațiunei întregi!

FOIȘORĂ

Discurs funebreal

rostit de V. Bude, dir. școlii capitale din Zernești la mormântul învățătorului Nicodim Dan.

Jalnici ascultători!

„Nu avem aici cetate stătătoare ci pe cea viitoare o căutăm” — zice apostolul.

Te-ai forșat așa dar', o mörte, și în templul cel mai pacinic al muselor, ca să mai răpești o victimă chiar de la altariul focului sacru, de la altariul școlii, la care jertfa devotatul învățătoriu adăncit cu gândul la lăfșirea științei și virtuții, și l'ai răpit, ca să repezezi acea memorabilă lecție: „Adu-ți aminte, omule, că pământ ești și în pământ te vei întörce“.

Fidel chiamării sale, ca o sentinela neadormită învățătoriu Nicodim Dan sta la postul său având devisa: „Prin activitate și perseveranță la onore“.

Și tu, cu mâna ta gheșă, după ce purtase nobila sarcină a apostolatului dascălele ani 44 cu rar devotament, l'ai smuls dintră cei vii, chiar când era să se bucure și el de fructul ostenelelor sale, de pensie

bine meritață și să și petrecă restul vieții mai liniștit.

O, tu, nemiloză mörte, venit'ai și ni-l'ai răpit cu brațul têu cumplit, răpitu-ni-ai pe un iubit mentor, pe un bun și de toți stimat coleg. O, dómne, pôte mori un bărbat trimis a da viétă generațiunilor viitoare? Nu. „Nu mörte un tată model de virtute, solid în caracter, modest în cuvânt, căci lasă esemplu la mli și la sute în fiii sei nobili ce-s viu monument“.

Apostolii cauzei sfinte ai deșteptării prin lumină, se nasc având menirea să verse lumină în urma lor. De aceea pierderea lor lasă după sine goluri mari. Ei mor în urma legii firești, mörtea lor o p'âng cu toții cei de bine, și totuși ei nici-când nu sunt morți. Nu întreagă ființa noastră mörte; iată balsamul mângăitor al sufletelor noastre. Sufletul nostru e nemuritor și mörtea ne deschide porța noului Ierusalim, în care colegul nostru de școală a și intrat azi.

De trei zile voci înduioșate șoptesc cu sfială: Învățătoriu Nicodim Dan e mort. E mort, întăresc flămurele negre. E mort, vestesc clopotele bisericii cu tonuri tânguitoare. Ochii nostri umezi scâldați în lacrimi aceeași o repetă. Pe fețele triste ale jalnecilor ascultă-

tori aceeași durere e zugrăvită. Pentru-că e mort tatăl iubit, învățătoriu neobosit, care ca un vrednic plugar a tras brazde adânci și neperitóre în ogorul binecuvântat al școlii, sêmămând în ele sêmênța științei și a virtuții, — cetățeanul onest, amicul neprețuit. Azi inima lui aprinsă pentru cauza progresului, e rece, nu mai palpiteză pentru înaintarea în cultură și bunăstare a nêmului său, pentru a cărui lumină s'a jertfit atât de mult.

Ca om iubitor de știință răposatul ardea de dorul a se perfecționa tot mai mult pentru chiamarea sa și nu lăsa nici o ocaziune nefolosită, nici nu cruța jertfe, fie acelea ori-cât de mari, în ajungerea celui scop.

În convenirile cu colegii săi adese-ori l' aușiam zicând: „În viéta mea nicăiri, fraților, nu mă simt mai bine de cât pe catedră înaintea elevilor mei, și atunci când vepot comunica în conferențele noastre experiențele mele câștigate pe terenul învățământului, cum și progresul realizat prin ele“.

Eadevăr netăgăduit deci, că prin mörtea sa, familia neconsolabilă a pierdut coróna, comuna noastră bisericească și politică pe bărbatul care mână 'n mână cu membrii sei vrednici a conlucrat cu multă abnegațiune la înaintarea intereselor bisericești și comunale

— pe bărbatul din a cărui viétă privată și publică a putut avea fie-care model de moralitate, activitate și cumpetare, pe bărbatul care cu multă bunăvoință a sărit cu sfatul și cu fapta în ajutoriu consătenilor săi și după puțină din modestu-i salariu a contribuit totdeauna cu jertfe materiale pentru scopuri culturale și filantropice; dar' cea mai mare pierdere o a îndurat fără îndoială școlă, pe care a iubit-o atât de mult și în serviciul căreia și-a sacrificat toate forțele. Ear' noi, învățătorii, am pierdut în defunctul pe mentorul și iubitul coleg, cu care am împărțit sarcinile legate de oficiul nostru, rămânând acum lipsiți de probatul și valorosul său aprijin. Deci, dacă juste sunt lacrimile neconsolabilei familii și ale tuturor cari au cunoscut pe răposatul, — ale noastre ca colegi nu sunt mai puțin juste.

Însă vă reg cu marele apostol, nu vă întristați ca cei cari n'au nădejde. Lumina credinței străbate și în inimile cele mai întunecóse și balsamul ei vindecă și ranele cele mai adânci. Acésta credință să aline și întristarea noastră și să stêrgă și uște lacrimile noastre. Acum el stă la pragul eternității, un minut, și câte-va glij vor acoperi rămășițele lui pământesti.

Proiectul de lege

referitor la modificarea articolului de lege XXXVIII din 1868, și a articolului de lege XXVIII din 1876.

Capitolul I.

Obligativitatea de a cerceta școala.

§. 1. Toți părinții, (epitropii, stăpânii) au să-și dea copiii, în mod regulat, cu începere de la împlinirea anului al șeselea de etate, până la împlinirea anului al doisprezecelea, adică în curs de șase ani la școala publică elementară poporală de toate zilele, ear' după împlinirea anului al doisprezecelea până la împlinirea anului al cincisprezecelea, trei ani de-arându-l la cursul de repetiție de la școala poporală elementară.

§. 2. De la această îndatorire primăria comunală poate dispensa copiii obligați să umble la școală, numai în cazul, când aceștia se împărtășesc acasă de instrucție privată, corespunzătoare legii, ori apoi când locuiesc afară din intravilanele comunei, la o îndepărtare de școală de cel puțin trei kilometri, așa, că cercetarea școlii poate să periclitizeze sănătatea ori siguranța copilului.

§. 3. Copilul obligat să cerceteze școala, care nici după terminarea cursului de cercetare zilnică a școlii populare elementare nu și-a însușit cunoștințele necesare, pe cari trebuie să le dea școala poporală, sunt datori părinților (epitropii, stăpânii) să-l lase încă un an peste cei șase, ca să umble la cursul zilnic al școlii elementare populare. Necesitatea acestei o stabilește autoritatea școlară locală (comisiunea școlară, scaunul școlar, curatoriatul) pe baza propunerii ce o face directorul școlar (învățătorul de clasă). Comisiunea administrativă poate să lungescă încă cu un an cercetarea școlii, pe baza raportului inspectorului de școle.

§. 4. Părinții ori epitropii cari își instruiesc acasă, pe cale privată, copiii aflați în etatea care îi obligă să cerceteze școala, au să anunțe această primăriei comunale la începutul anului școlar, și să supună elevul în fie-care an unui examen la vre-o școală publică elementară poporală. Inspectorul de școle poate da concesiune, ca examenul să se dea deodată de pe doi, ori cel mult trei ani.

§. 5. Pe un copil obligat să cerceteze școala, dar' slab la corp ori intelect, primăria comunală poate să-l dispenseze pe vreme mai scurtă ori mai lungă de la îndatorirea de a cerceta școala, pe baza unui certificat al medicului care îl curează, și după ascultarea autorității școlare locale (scaunul școlar, curatoriatul). Copii cari pătimește de boală lipicioasă, provocătoare de scârbă, ori de alienație mentală, cum și cei timpiți la minte, incapabili de a învăța, nu pot cerceta școala publică poporală. Dacă pentru instruirea celor slabi la minte, ori atacați la creieri, din etatea de la șase până la cincisprezece ani, există școală specială în localitate, părinții (epitropii) sunt datori să trimită copiii la școala această.

§. 6. Procedura față de neglijarea cercetării școlii o regulează ministrul de culte și

instrucțiune publică prin ordonanță, și e obligatorie pentru toate școlile, fără deosebire de caracter.

§. 7. E oprită înființarea și susținerea unei școle clandestine, instruirea într-o astfel de școală și dispunerea, ca copii de școală să o cerceteze. Ca școală clandestină vin considerate toate institutele de instrucție și educațiune, în cari mai mulți copii obligați să cerceteze școala, vin instruiți la oaltă (în comun) în obiectele prescise pentru școala poporală, fără ca susținătorul unei astfel de școle să fie comunitate bisericească (confesională) ori politică, ori apoi asociație sau reuniune politică, formată în scopuri școlare și provăzută cu statute aprobate, sau fără ca persoana particulară care susține o astfel de școală să fi primit autorizație, conform §§ lor 16—20 din art. de lege XXXVIII. din 1868.

Ca școală clandestină e considerată mai departe și școala de religie, care nu e pusă sub supraveghierea respectivei comunități bisericești, care nu dispune de localități speciale, destinate acestui scop și corespunzătoare cerințelor sanitare, al cărei învățătoriu nu e cetățean de stat ungar, și în care afară de religie, pentru care se pot întrebuința la zi cel mult două ore, se dă instrucție și în alte obiecte de studiu. Școala specială de religie o pot cerceta peste tot numai copii sub opt ani. Competentul prim-pretor (în orașe cu magistralat separat și cu municipiu primariu), are să închidă școala clandestină, în urma unei cercetări prealabile, și are să îndrume elevii să cerceteze o școală corespunzătoare.

§. 8. Părinții, epitropii, stăpânii, cari nu dau copiii aflați sub paza lor la școala de zi elementară poporală ori la cursul de repetiție, au să fie admoniați în scris din partea primăriei, și dacă această nu duce la rezultat, vor fi pedepsiți, întâia dată cu o coronă, a doua-ori cu două corone.

§. 9. Părinții, epitropii, stăpânii, cari nu dau copiii aflați sub paza lor la școala de zi elementară poporală ori la cursul de repetiție nici după aplicarea de două ori a amendei amintite în §-ul 8, cum și aceia, cari îi trimit la o școală clandestină, comit act de transgresiune și vin pedepsiți în bani până la suma de 60 corone.

Transgresiune comite și vine pedepsit în bani cu o sumă de la 20 până la 100 corone, cel-ce înființează școală clandestină, o susține, ori instruiază în ea.

§. 10. Casurile de transgresiune, specificate în §§. 9 și 11, cad în competența autorităților administrative. (§§-ii 13—16 din art. de lege XX, anul 1901). Transgresiunile din alinea primă și a doua a §-ului 9 pot fi arătate în comunele mari și mici și primariului comunal, în care cas vin aplicate dispozițiunile §-ului 14 din art. de lege XX, anul 1901. Autoritatea e îndreptățită să schimbe pedeapsa în bani, dacă e neincasabilă, astfel, ca ea să fie prefăcută, în loc de închisoare, în muncă publică. În cazul acesta în loc de o zi închisoare, este a se dicta o zi muncă publică. Dacă condamnatul nu face lucrarea ce i-s-a dictat în 24 de ore după ce a fost provocat să o facă, este a se aplica

intemnițarea. Întru cât condamnatul nu a făcut întreaga lucrare ce i-s-a fost dictat, intemnițarea are să fie aplicată numai în măsură proporționată.

Capitulul II.

Despre cele două membre ale școlii elementare populare.

§. 11. Școala elementară poporală e compusă din două membre, legate de oaltă în mod organic: din cursul zilnic, care durează șase ani, și din cursul de repetiție, care ține trei ani.

§. 12. În cursul zilnic de șase ani al școlii elementare populare instrucția se face în școlile populare de orice caracter, în comune mari și mici, an de an cel puțin în curs de opt luni, în orașe în curs cel puțin de nouă luni.

În comune cu mai multe școli populare anul școlar are să se încorporeze în același timp în toate. În astfel de comune începerea anului școlar o stabilește primăria comunală, în înțelegere cu autoritatea școlară locală. În cas că s'ar ivi divergențe de păreri decidența comisiei administrative.

În comunele cari se ocupă cu agricultura, autoritatea școlară locală poate să reguleze instrucția, în înțelegere cu primăria comunală, astfel, ca instrucția copiilor trecuți de zece ani să se facă numai în orele de dimineață, ori în două zile din săptămână.

§. 13. În școlile elementare populare, fără deosebire de caracter (§§-ii 9 și 10 din art. de lege XXXVIII anul 1868), sunt a se propune următoarele obiecte: Religionea și morala; limba magiară; aritmetica (computul și geometria); exerciții practice; geografia Ungariei și elementele geografiei universale; istoria Ungariei, și în legătură cu ea cele mai însemnate evenimente din istoria universală; drepturile și datorințele cetățenești; istoria naturală; fizica; cântarea; desenul; lucrul de mână; agronomia, grădăritul și economia de casă; gimnastica, cu considerare la exercițiul militar, și în școlile populare cu limbă de propunere nemagiară, respectiva limbă din patrie.

(Va urma)

Postul

din punct de vedere al canoanelor și al vieții practice a credincioșilor.

Disertație citită de preotul Ioachim Muntean în conferința preoțească a tractului Seliște, ținută în Tilișca la 23 Septembrie 1904.

(Urmare).

Dar' posturile ca și alte obiceiuri ale creștinilor numai cu încetul s'au generalizat și au intrat în firea poporului. Despre acest adevăr ne convingem din răspunsul lui Grigorie Protosingel împotriva cărții lui Marco Eugenie din Efes, care învinovățește pe apuseni că se deosebesc de răsăriteni cu privire la rânduelile bisericești, unde așa se exprimă: „Nu știe dar' precum tocmai se vede, acest mare bărbat, că și într'acastă mare cetate a Tarigradului osebite obiceiuri se țin, și sunt osebiri și în ceremoniile bisericești, și în posturi; că și înainte de Nașterea lui Christos sunt, carii încep postul din ziua a 15-a a lui Noembrie, alții din 6 zile a lui Decembrie, alții din 20 zile a lui Decembrie. Încă și în cinstea Înălțării lui Christos unii încep a posti din ziua dintâiu a lui Maiu, și alții mai țin încă și alte posturi. Ce dar' Au zice-vom că aceia și în credință se deosebesc?”

Și se nu perdem din vedere, că aceștia le scria numitul Protosingel în suta a XV-a de la Christos, cam pe la anul 1439!

Divergența această, pe care de alt-cum o presupunem a nu fi fost prea mare, în obiceiurile creștinești, în posturi și în ceremoniile bisericești, va fi variat, credem noi, după firea și temperamentul deosebitelor popoare, după poziția topografică și clima ținutului, în care au locuit, și în sfârșit după caracterul personal și individualitatea arhierilor, ca cârmuitori ai bisericeii.

Pe când adevărat în răspunsurile sale către Marco, Patriarchul Alexandriei, Balsamon în aprecierea postului păresimilor, al Mercurilor și Vinerilor, —

despre celelalte posturi știm că le ține a fi fost impuse numai călugărilor, — apare extrem de strict și așa de riguros, în cât nu permite creștinului a se atinge în acele zile „nici de carne, nici de brânză, nici de ou, măcar de i-ar eși sufletul”; pe când, asemenea lui, Mateiu Blastar în Sintagma alfabetică astfel se exprimă: „a mânca carne nu este permis, măcar de ar fi cineva bolnav de moarte, și din mănecarea aceea ar avea nădejde, că se va însănătoșa”, pe atunci un alt arhieriu și dascăl al lumii, sf. Vasile cel mare, cunosător și el de canoane, pe cari însă le știe aplica în mod rațional la firea omenească, are cu totul altă vedere despre post.

Iată ce zice el cu privire la bolnavi: „Tot ce aduce pământul, sau marea pentru mâncare, se cade a da bolnavilor”. Ear' în rînduiala a 4-a așa scrie: „Înfrânarea și cumpătarea pântecelui este foarte bună, de o va măsura neștine cu puterea trupului; că unora și năcăjirea cea foarte mare pentru tăria întocmirii și a puterii trupului, și pentru virtutea lor li-se părea a nu fi grea, ci încă în loc de ușurare, nu în loc de ostenelă o țineau a fi; însă ceea-ce aceștia au putut, altora li-a fost spre perire; că așa de mult se osebesc trupurile de trupuri, cât se osebeste arama și fierul de aschiile cele de lemn. Drept aceea fie-cine după puterea trupului sau se cade să potasiască... că socotesc, că și această trebuie să gândim, ca să nu stricăm cu multă înfrânare puterea trupului, și să-l facem leneș și neputincios spre faptele cele bune. Că nici Dumnezeu când a făcut pe om, n'a voit, ca omul să fie trândav și neputincios la lucru, ci să fie tare și puternic a lucra cele ce sunt ale datoriei sale. Că lui Adam i-a poruncit să lucreze în raiu, și să-l păzască, și după ce l'a scos din raiu i-a zis: în sudorea feții tale să mănâci pâinea... Drept aceea nimic nu se cuvine să înoini peste fire și preste hotărârile cari le-a pus cel ce poartă grija de fire; ci să rămânem întru acestea, și trupul să-l ținem gata spre lucru, nu să-l stricăm prin necumpătata înfrânare; că după cum judec eu, foarte bine este a ține hotărârile cele rînduite... Că se cade creștinului să fie străin de totă trufia, și să umble pe calea cea de mijloc și împărătească, și nici de cum să nu se abată la vre-o parte, nici să se dea lenei, nici prin necumpătata înfrânare să-și facă trupul netrebnic. Că de ar fi bine să fie omul cu trupul frânt, și până ce ar resufla și ar viețui, să zacă a un mort, din început așa ne-ar fi făcut Dumnezeu. Ear' dacă nu ne-a făcut așa, cu adevărat, ce a cunoscut că e bine aceea a și făcut. Ear' dacă ne-a făcut pe noi așa, precum a cunoscut că este bine făcut, cât e întru ei, nici de cum nu grijesc.”

(Va urma.)

Din protopresbiterate.

Alegerea de protopresbiter în tractul Murăș-Oșorheiu.

Icelandul-mare, 19 Octobrie 1904.

Alegerea de protopresbiter gr.-or. pentru tractul Murăș-Oșorheiu s'a săvârșit Sâmbătă în 2/15 Octobrie a. c.

Mandatarul consistorial, trimis pentru îndeplinirea alegerii, dl Nicolae Ivan asesor consistorial, a sosit în M.-Oșorheiu Vineri în 1/14 Octobrie a. c. s'era, primit fiind din partea dlui Stefan Rusu, administratorul protopopesco al tractului M.-Oșorheiu, împreună cu vre-o câțiva preoți din tract.

Actul alegerii s'a început conform convocatoriului, Sâmbătă în 2/15 Octobrie dimineața la 8 ore, ținându-se comitet protopopesco, după aceea participând toți membrii sinodului electoral la serviciul divin în modestă noastră biserică din M.-Oșorheiu, unde au servit: domnul comisariu consistorial Nicolae Ivan, Stefan Rusu, adm. protopresb., și Ioan Bărsan, paroh în Egerseg. La finea liturghiei domnul comisariu cetește rugăciunile învocatii duhului sfânt, ca toți umbriți de El și luminați de înțelepciunea Lui, cu cuvenită sfîntenie să potă lua parte la actul ce avea să se săvârșească, și toți cu cuvenită demni-

O, nesimțitoare și reci glij, cari în lăuntrul vostru veți închide iubirea și de-asupra plânsul, morțea cu mâna sa nemilosoasă v'aruncat între noi. Însă, dacă pământul ne desparte, iubirea ne unește. Și chiar morțea a venit să pună cununa nemuririi pe numele tău. A venit, furtunoasă și violentă, ca să smulgă din edificiul nostru cultural un factor pururea și pretutindenea înțelept, precaut și cumpătat. De aceea în inimile noastre nu este mort.

O, neuitate coleg, în mii de pepturi trăiești și trăi-vei de-apururea, de-și „Te-ai dus pe calea sorții, pe care toți vom merge, dar' morțea al tău nume din inimi nu ni-l șterge”. Colegii, filii și superiorii tăi, amicii și cunoșcuții cunună eternă vor pune memoriei tale. Bărbații din loc și din depărtare, pe cari tu i-ai format, punându-le basă existenței și pozițiunii lor sociale, vor conduce de mână pe filii lor la mormântul tău și îi vor învăța să onoreze totdeauna memoria regretatului învățătoriu Nicodim Dan.

Privește atunci și Tu din Patria cerescă asupra școlilor, la cari ai servit cu devotament, roga-te atunci pentru înflorirea lor. Noi, ai tăi vechi colegi și iubii elevi, cari jalnic suspinând te-am dus la lăcașul de repaus, te rugăm să primești tributul nostru de recuno-

ștință și admirațiune pentru dragostea ce ni-ai arătat-o în viața noastră pămîntescă ca tovarăș de muncă în viaa Domnului.

Tu ai apus pentru vecie de pe orizontul nostru, dar' memoria ta nu va perî nici-când, ci o vom păstra cu scumpătate ca pe un talisman din neam în neam; ear' iubirea ta de biserică, școală și neam, va afla totdeauna un ecou sincer în inimile noastre și ale învățăcelilor tăi.

Și acum, suflați bun și fericit, mergi în pace pe plaiurile nemuririi, în lăcașurile vecinului repaus, unde ți-a gătit Domnul și ție în loc luminos, în loc de verdetă un loc de odihnă, de unde a fugit durerea, întristarea și suspinarea, ear' noi:

„Cât vom fi încă purtați prin lume
De valul vieții, de al sorții vînt,
Vom șopti jalnic dragul tău nume
Ca un adio l'al tău mormînt.”

Dormi în pace!

Vorbe înțelepte.

Vieța omenească e un lanț de întimplări, dintr-o cară, cele trecute influențează prezentul, ear' cele din prezent influențează viitorul.

tate se p^otă corespunde încrederei pusă în ei din partea fraților lor.

După acestea domnul comisariu consistorial Nicolae Ivan adresează celor prezenți o vorbire plină de adevăruri sc^ose din sfânta scriptură, cu elocuență rară, p^otrund^ond în inima fie-cărui alegător și spun^ond ca motto că „nu este voia Tatălui ceresc, ca să se p^ordă nici unul din acești mai mici” — deci nu p^ote fi voia Tatălui ceresc nici aceea, ca acest tract protopresbiterial, acești credincioși ai dreptmărit^orei biserici a Domnului, să piară. Voia Tatălui e cuprinsă în învățăturile religiunii creștine, e perfecționarea cea mai înaltă și astfel ajungerea scopului final al vieții omenești: reînt^orcerea spirituală omenească la isvorul său, dobândirea vieții vecinice constatătoare din petrecerea vecinică a omului cu Dzeu. Acesta însă nu se p^ote dobândi de cât prin cultură. Recomandă deci din toate puterile îmbrățișarea științei, a culturii, care singură va fi în stare să dea omului cele trebuincioase aici pe pământ și a-i asigura viața vecinică dincolo de morm^ont. Recomandă spriginirea instituțiilor de cultură: a școlii și bisericii, căci astfel și noi pun^ond umăr la umăr sub scutul dzeștilor învățători ale bisericii noastre se putem ajunge la o stare mai bună, mai demnă de ființa noastră.

Cam de acest euprins a fost frumoasă vorbire a domnului comisariu, ascultată de toți cei prezenți cu cel mai viu interes. De Dzeu, ca cuvintele acestea să fi căd^ut pe pământ roditoriu, av^ond rezultatul dorit prețutindenea.

Urm^oză acum însuși actul alegerii, domnul comisariu aduce la cunoștință, d^ond c^ote-ture actului prin care a fost denumit, că e încredințat din partea Preaveneratului Consistoriu archidiececan cu conducerea alegerii. Se constituie biroul, se constată prezența a-lor 47 alegători, toți verificați, ear' un alegătoriu, din cauze motivate nu a put^ut lua parte. Deja din acesta se p^ote ved^o viul interes, ce-l p^ortă unul fiește-carele pentru afacerile bisericești. Se aduce la cunoștință, că concurent la acest post e dl Stefan Rusu, care și până acum 2 ani a fost administratorul tractului. Se suspinde apoi ședința și redeschid^ondu-se se începe votarea și se constată prin biroul de scrutinii, că dintr^o 46 votanți, dl Stefan Rusu a întrunit 46 voturi, adecă totalitatea voturilor și astfel declarat fiind de ales, prin o comisiune vine invitat și i se comunică acesta prin domnul comisariu, care îi dorește succes în noua funcție. Lu^ond cuv^ontul domnului administrator, în puține cuvinte spune, că dacă tractului nu i-ar fi convenit până acum conducerea sa, de sigur nu puneau toți încrederea în el, și îi asigură pe toți, că și de aci încolo cu același tact și cu aceeași iubire îi va conduce. R^ogă apoi pe domnul comisariu să prim^oască mulțămitele căldur^ose pentru bunul tact cu care a condus alegerea, îi dorește mulți fericiți ani spre a put^u fi încă lung și de ani luptător folositor în via Domnului.

Uim^ot de buna înțelegere observată în întreg decursul alegerii, îi e cu neputință domnului comisariu a nu da expresiune impresiunii bune, ce a făcut această împrejurare asupra d^oale — pun^ondu-le totodată la inima tuturor, ca cu aceeași insufleție să fie și de aci înainte sprijinitorii instituțiilor dumezești, spre mărirea lui Dumnezeu. Pune în deosebi preoțimeii la inimă necesitatea arzândă de a av^o în centru o biserică mai corespunzătoare — rug^ond, ca această temă să se facă obiect de discuție în conferențele preoț^oști.

Astfel a decurs actul alegerii de protopresbiter în M. Oșorheiu. Laudă merită cu dreptul conducătoriu pentru bunul tact, ear' sinodul electoral p^ote fi pus și adus ca exemplu ori unde. Sunt convins, că toți membrii sinodului nici-când nu vor uita pe dl comisariu Ivan — dar' tot asemenea sunt convinsă că nici dl comisariu nu va pregeta a da laudă cuvenită sinodului electoral, duc^ond vestea, că acest mic tract, acești puțini credincioși români, sunt plini de entuziasm pentru întreprinderile bisericești, că dragostea evang^olică domnește într^o ei, după cum Tatăl ceresc dorește. — ear' însuși faptul s^oșv^orit dovedește, că alesul protopresbiter e doritul lor, că el este acela, prin care tractul așteptă realizarea dorințelor sale, ca să se plin^oască scriptura că „nu este voia Tatălui ceresc, ca să se p^ordă” acesta cel mai mic din protopresbiteratele archidiececei. — *ichi* —

NOUTĂȚI

Din cauza sfintei s^orbători „Cuvioșa Paraschiva” numărul prox^om al f^oiei noastre apare Luni după amiază.

Pentru Muzeul istoric și etnografic al Asociațiunii au d^oruit 10 cor. dl George Ittu, paroch în Vale, dna Ana Ittu n. Stirimin, și Aurel I. Ittu întru vecinică pomenire a fiului, respective a fratului răposat Octavian G. Ittu, fost elev în clasa III-a a școlii elem. ev. luterane din Sibiu. Prim^oască donatorii și pe această cale mulțămita comitetului central. — Biroul Asociațiunii.

Adunare poporală la Ilia. Duminecă (30 Octob^ore n.) se va țin^o la Ilia adunare poporală, căreia deputatul dietal Dr. Aurel Vlad va face o dare de s^omă despre situația politică și va propune și moțiuni de protest energice contra proiectului despre reforma instrucțiunii populare.

Societatea „Petru Maior” din Budapesta a fost constituită pe anul 1904/5 astfel: president: Ioan Cristian st. în med. Vicepresident: Traian German, abs. de teol. st. în filos. Secretariu: Leo Bohățel, stud. techn. Cassariu: Mihail Șerban, stud. în filos. Controlor: Danil Vasu, stud. în drept. Notari: Ioan Filipciuc, stud. în drept, Ioan Nenciu, stud. în med. Bibliotecariu: Petru Groza, stud. în drept. Vicebibliotecariu: Vas. Cucu, stud. în drept. Econom: Adam Iancu, stud. în med. Comisia literară: president: Ioan Montani, stud. în drept., referent: Pompil Nistor, stud. în med., Traian German, abs. de teol. stud. în filos., Constantin Bucean, stud. în drept., Vas. Stanciu, stud. în filos. Ioan Tibil, stud. în drept. Vasile Vlaicu, stud. în fil. Comisia supraveghet^ore: Vasile Neguț, stud. în filos. Traian Ianca, stud. în med. veter., Samson Criscu, stud. în filos.

Adunare învățătorescă. „Reuniunea învățătorilor din archidieceasa gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș” ține adunare generală în Blaj, în zilele de 4 și 5 Novemb^ore n. 1904.

Cutr^omur de pământ. Duminecă înainte de amiază a fost cutr^omur de pământ în număr^ose orașe și comune din Norveg^oa. În Cristiania (capitala Norvegiei) cutr^omurul a fost așa de puternic, în cât a doborât o mulțime de h^orne.

Din Timișoara ni-se scriu următoarele: „dl Nicolae Iancu (orig^onar din Mohu lângă Sibiu), referent al districtului central la Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș” a fost numit din partea direcțiunii acelei Reuniuni referent al tuturor chestiilor economice românești din întregul comitat Timiș, și șef al secțiunii pentru industria de casă la această reuniune.

Dl Iancu, absolvent cu diplomă al academiei superioare de agricultură din Magyar-Ovár și cu praxă de la domeniile archiduceului Friedrich și contelui Andrássy, a înființat în decurs de scurt timp în comitatul Timiș în mai multe comune românești societăți economice spre binele și folosul material al acestor comune. Așa s'a înființat în Bazos o societate de 85 membri, în Cerneteaz de 60 membri, în Moșnița de 115 membri și în Sân-Mihail Român de 88 membri, ear' în comuna Fenlac o societate de credit cu 112 acții de câte 50 cor^one acția. Aceste rezultate sunt cu atât mai îmbucurătoare pentru economii nostri bănațeni, fiind că înainte de a.esta numai în comune ungurești și nemțești au existat astfel de societăți, cari în decurs de scurt timp au adus economilor foarte mare folos. Comunele românești în lipsă de specialist activ pe acest teren înainte de acesta nu s'au putut desvolta: Dl Iancu este încredințat din partea Reuniunii a face o colecțiune frumoasă de lucrurile de mână femești din Banat. Această colecțiune va servi dnei Archiducese Isabella, soției dlui Archiduce Friedrich ca model, și pe baza acestei colecțiuni se va înființa în Timișoara o filială pentru industria de casă, care va sta în legătură cu centrala din Pojon și Viena. La această filială femeile bănațene vor av^o un isvor de venit frumos și sigur, prin furnizarea continuă a lucrurilor de mână.

† Achim Oana, proprietariu în Mag, tatăl dlui Dr. Atanasie O. Moga, medic cerual în Săsciori, a murit Joi în 20 l. c. în etate de 56 ani. Inmorm^ontarea i-s'a făcut Duminecă în 23 l. c. cu mare ceremonie. Il deplânge soția și număr^osa familie.

Reuniune studentescă protestantă. Duminecă după amiază s'a ținut în Budapesta o adunare a tinerimei studi^ose protestante, în care delegatul „reuniunii (alianței) studențești creștine din Anglia”, dl Maclean, și alți oratori au explicat scopul alianței, care culminează deosebi în trei puncte: îndemnaarea și îmbărbătarea tinerimei studi^ose, ca să fie învăț^ori ai lui Christos și să l prim^oască pe el ca unicul Mântuitoriu al lor; să-și întărească într^o aine credința prin cetiri din Sf. Scriptură, și să se angajeze la lucru în alianța internațională, deosebi să se angajeze ca misionari. Au participat la adunare și delegați ai școlilor superioare protestante din Dobrișin, Cluj, Eperjes, Sopron, Nagy-Körös și Pápa. Adunarea a decretat înființarea reuniunii sub titlul „Magyar Evangyeliómi Keresztény Diákszövetség”, aleg^ondu-și president pe Balogh Ferencz, profesor de teologie la semintariul reformat din Dobrișin.

Concert în Sebeșel. Primim invitare la concertul declamatoric ce se va aranja de tinerimea din Sebeșel cu ocaziunea sfințirii școlii de acolo, Duminecă în 17/30 Octob^ore a. c. Actul sfințirii se va începe la 11 ore a. m. La 1 oră p. m. va fi banchet. Taxa 2 cor^one pentru o persoană. Cei-ce voesc a lua parte la banchet sunt rugați a înștiința epitropia bisericească din Sebeșel până Joi în 14/27 Octob^ore. Concertul se va începe s^ora la 7 ore în localul școlii celei noue.

Ucigași. V^oduva Terezia Sontagh, proprietăresă în Csetnek, Duminecă noptea a fost ucisă împreună cu cameriera sa. Făptuitorii crimei, cari după comiterea omorului au jefuit tot de prin casă, până acum n'au put^ut fi eruati.

„Mata glop.” Malaiezi din insulele indice sunt foarte adese-ori cuprinși de o înfricoșată boală, numită „amo”, un fel de nebunie rabiată, care împinge pe bolnavul să alerge, ca câinii turbați, și să sfarme și ucidă tot ce-i cade în cale. În limba malaieză boala aceasta se numește „mata glop” (ochi împânz^onit). Săptămăna trecută o cetă de malaiezi din Bataira (în insula Sumatra) fiind cuprinsă de boala aceasta, în vagabundările ei a ajuns în Atjeh, unde năvălind în localul clubului european a ucis 16 omeni, până ce a succedat la legarea rabiatiilor.

Explosie de dinamit. Luni a explodat în Barcelona (Spania) o bombă de dinamit, deteriorând multe case. Făptuitoriu e necunoscut. Poliția a arestat pe portariul „societății pentru științele sociale”, în localul căreia s'au ținut prelegeri anarhiste.

A crește copii puternici și sănătoși este idealul familiei și societății. Scopul acesta se ajunge, dacă copiii sunt nutriți cu unsore de pește până la încheierea perioadei de desvoltare. Foarte bună e unsorea de pește a lui Zoltán, pentru gustul plăcut și lipsa de miros. Prețul unei sticle 2 cor., în farmacii.

S'a perdut din hotarul comunei Seliște în noptea dinspre 11—12 Octob^ore v. un cal murg de 9 ani, bine hrănit, cu c^omă lungă la st^onga, cu câteva pete albe mici pe spinare, cu c^oda până la genunchi și puțin pintenog la piciorul st^ong dind^oret, av^ond și câțiva peri albi în frunte. Cel-ce îl va afla să încunoștințeze pe proprietariul Dumitru I. Ghibu (Seliște, lângă Sibiu), care în schimbul unei remunerații va lua calul.

Teatru german în Sibiu. Cunoscuta și bine aprețiată trupă teatrală a dlui Leo Bauer, care anul trecut a oferit publicului sibiian atâtea momente de elevație sufletescă, va începe șirul reprezentațiilor în 29 Octob^ore, și judecând după personalul de care dispune, va fi și anul acesta la înălțimea sa.

Personalul se compune din 13 domni și 13 dame, cari și până acum au dat dovedi de talent și aptitudine lor. Într^o domni remarcăm pe bonvivantul Gustav Olmar, pe comicul Franz Redl, pe Karl Günther, etc. Într^o dame pe Gretel Bruckschewska, Anna Binder, Ida Günther, Adele Keller, Louise Kunst etc.

Piese nou^o în repertoriu vor fi multe și variate. Așa într^o altele operele: Das Veilchenmadel de I. Helmesberger, Generalkonsul de F. Reinhardt, Der Herr Professor etc. etc.

Direcțiunea teatrală invită la abonament pe 12 reprezentațiuni. Prețurile: loge în parter 28 fl. 80 cr., loge rangul I (mare) 40 fl., loge rangul I (simplă) 38 fl. 40 cr., loge pentru onorațorii 57 fl. 60 cr., loge rang II (simple) 20 fl., loge rang II (mari) 28 fl.

Abonamentele se fac de la 9—12 a. m. și de la 3—6 d. a. în cancelaria teatrală.

Noroc rar. La tragerea de Luni a loteriei r. u. de clase proprietarii losului nr. 98924 au fost favorizați de mare noroc. A nume losul acesta, care a fost cumpărat de la colectura principală Wilhelm Schulze, Budapesta, Régiposta utca 6, a câștigat premiul cel mare de 600,000 cor^one. La colectura această norocoasă se află de vânzare pentru tragerea primă a loteriei de clase losuri originale: un los întreg cu 12 cor., o jumătate cu 6 cor., un pătrar cu 3 cor. și o optime cu 1-50 cor.

Cea mai mare fericire pe lume e sănătatea și mulți au jertfit averi întregi, ca să-și câștige, dar' de cele mai multe-ori înzădar. De când inventatorul crucii duple electro-magnetice R. B. nr. 86967, dl Albert Müller în Budapesta V. Vadasz-utca 45/V, a pus la dispoziția lumii bolnave aparatul său, e știut, că numai acesta e în stare să ajute acolo, unde alte mijloce nu mai pot.

Progres corespunzătoriu spiritului timpului. Abia câțiva ani s'au strecurat de când în întregă ț^ora s'a ivit mișcarea de a semăna struguri înaintea fie-cărei case și în fie care grădină, și ideea aceasta într'at^o s'a lătit, în cât abia se mai află loc în ț^ora, unde să nu se planteze. Și nici nu e mirare. Să privim d. e. orașul Biserica-albă, în care nu se află casă neîmpodobită cu verd^oță de struguri. Acesta provide într^ogă familia de la c^ocere până iarna târziu cu cei mai buni struguri de desert, și dă în fie care an r^ode, fără îngrijire deosebită. De aceea atragem atențiunea on. nostri cetitori asupra acestei plante, cum și asupra anunțului cu clișeu (chip) de pe pagina a IV-a a f^oiei noastre de astăzi. Cataloge ilustrate prim^oască fie-care gratis și franco.

Teatru român în Sibiu.

„Reuniunea sodalilor rom. din Sibiu”

va da

Vineri, la 28 Octob^ore n.

în teatrul orașenesc, piesa

Sâmbăta morților

(Der Müller und sein Kind)

dramă din popor în 5 acte de Raupach, localizată de Teodor V. Păcățian.

Pers^onele:

Petrilă, morar în Doinești dl George Poponea
Ileana, fiica lui d^ora Elena Grindean
Primăresa, sora lui Petrilă dna Elena Crisanu
Preotul Serafin dl Ioan Imb^oruș
V^oduva Negrescu d^ora Paraschiva Dumitru
Ionel, feciorul ei dl Dumitru Axente
Gherghel, cărcimar Nicolae Stoica
Ana, soția lui d^ora Elena Ucenic
Doi copii ai lor
Iancu, ț^oran dl Laurențiu Boldor
Nastase, g^opar George Trifan
Andrei și Pavel, ucenici la m^ora lui Petrilă.

Acțiunea se petrece în comuna Doinești, în timpul de față. Într^o acte cântă capela mușiciei orașenesti.

Prețul locurilor:

Loge parter, pentru 4 pers ^o ne	3 fl. — cr.
„ „ „ mari, pentru 5 pers ^o ne	3 „ 75 „
„ de rangul I, pentru 4 pers ^o ne	4 „ — „
„ „ „ I, mari, pentru 5 pers.	6 „ — „
„ „ „ I, mici, pentru 3 pers.	3 „ — „
„ pentru onorațorii, de I-ul rang	6 „ — „
„ de rangul al II-lea, pentru 4 pers.	2 „ 50 „
„ „ „ II-lea, „ „	3 „ 10 „
Loc pe balcon (în primele 2 rânduri)	1 „ 20 „
„ „ „ (de la al 3-lea rând încolo)	1 „ — „
„ cercle (în primele 4 rânduri)	1 „ — „
„ în stal (de la al 5-lea rând încolo)	— 75 „
„ numerisat în parter	— 50 „
Intrare în parquet	— 40 „
„ „ „ pentru milit. și stud.	— 30 „
Loc numerisat pe galerie	— 30 „
Intrarea pe galerie	— 20 „

Biletele se v^ond cu începere de azi (Mercuri) la librăria archidiececană (strada Măcelarilor nr. 45) cum și s^ora la casă.

Venit^o curat e destinat pentru ajutoarea s^oracilor nostri.

Casa e deschisă la orele 6 s^ora. — Inceputul la orele 7 s^ora.

Este recomandat de cei mai distinși profesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronhită acută, tusă convulsivă, lăturăză tusa și flegma, și face să înceteze asud^orea de nopte. În urma gustului și mirosului său plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se cap^ote în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătoriu să fie atent, ca fie-care sticla să fie prov^oedută cu firma următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirare,

mai ales este recomandat convalescenților după influență.

Promov^oză apetitul și face să crească greutatea corpului, de copii. Se cap^ote în farmacii (216) 14—52

(216) 14—52

Sirolin

Cărți și reviste.

„Călimariul Poporului” pe anul 1905, apărut în editura tipografiei lui Iosif Marschall (Sibiu) conține, pe lângă partea pur calendaristică, lista domnitorilor, tariful poștal, „cala timbrelor, informațiuni despre afaceri bisericești și școlare, despre reuniunile culturale, economice și industriale, „Răvașul” despre întâmplările mai însemnate din 15 Septembrie 1903—30 Septembrie 1904, ear’ în „partea literară” romane, schițe, poezii, sfaturi și glume. Ilustrațiuni are: portretul prințului Ștefan cel Mare al Moldovei, portretul răposatului protopresbiter-asesor consistorial Z. Boiu, al dlui I. Șuluțu și altele.

„Cartea de Aur”. A apărut în ediție nouă volumul prim din opul „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară”, de Teodor V. Păcășian, și poate fi procurat, împreună cu volumul II, prin librăria arhiepiscopalească din Sibiu, ori de-a dreptul de la autorul. Un exemplar din fie-care volum costă broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 fileri. La cerere se acordă și înlesniri de plată.

Din public. *)

Mulțămită publică.

Ne simțim plăcuți îndatorați a aduce și pe această cale cele mai sincere mulțămite tuturor acelor, cari îndemnați s’au simțit a sprigini cauzele noastre naționale prin participarea la petrecerea de vară aranjată în 2 August st. n. în Mediaș, cum și mult st. suprasolvenți:

Atanasiu Popovici, comerciant, 7 cor., Dr. Alexandru Morariu, adv., 5 cor., Ioan Moldovan, preot, Dancăș, funcț., Moldovan, protopop, câte 2 cor., Mih. Popovici, Galea, câte 3 cor., Muntean, 1 cor., Pant. Ivan, 2 cor., Vasile Pop, Földes, Holom, Camilli, câte 80 fileri.

Venitul curat de 20 cor. a fost distribuit ambelor biserici române din Mediaș.

Mediaș, în 28 August st. v. 1904.

Comitetul arangiator.

În firul colectei întreprinse pentru edificarea școlii din Boroșneul-mic, tractul Trei-scaune, au binevoit a mai contribui următorii: „Bistrițana”, institut de credit și economii în Bistrița, 10 cor., Iosif Pușcariu, avocat în Brașov, 2 cor., ear’ Alexe Neagoviciu, paroh în Zăgon a mai colectat cu lista nr. 171 de la următorii binevoitori din Zăgon: Alexe Neagoviciu, George Popoviciu, câte 1 cor., Alexe Nedelcu 20 fil., Nicolae Sôre 16 fil., Ioan Calcea Nedelcu 20 fil., George I. Calcea 40 fil., Nicolae Mircea 30 fil., Ioan Calcea 20 fil., Ioan Mogoșu 1 cor., v. d. Maria Muntean 10 fil., Iosif Mogoșu 20 fil., George V. Lupșă 14 fil., Constantin Mogoșu 10 fil., Dimian Mogoșu 20 fil., Ioan Cornelea, Pavel Bășiu, câte 40 fil., Ioan Șerban 20 fil., Alexe Precup, Simion Sin, câte 10 fil., Alexe Calcea, Ana Cârstea, câte 20 fil., Petrea Anton 40 fil., George Macoveiu, George Moise, câte 20 fil., Susana Oltean 10 fil., Ilie Sasu, v. d. Ana I. Furtună, George Secesean, Alexe Ovesea, câte 20 fil., Nicolae Gavrilă 8 fil., Vasile Ovesea, Ioan Ovesea, Petrea Pătrîrjel, câte 20 fil., Iordache Șerban 40 fil., Ștefan Precup, George Soare, Ioan Popa, George Popa, câte 20 fil., Avram Macoveiu 1 cor., Hara-ampie Macoveiu, Nicolae Sasu, câte 20 fil., Toma Zsldău 10 fil., Ioan Sasu 20 fil. Suma totală 12 cor. 8 fileri.

George Neagoviciu Negrescu, paroh în Intorsura-Buzăului a contribuit pe lista nr. 125 cu 5 cor., Ioan Oltean, comerciant, Constantin Sporea, profesor în Iași (România), Ioan Sporea, învățătoriu-dirigent în Feldiș, câte 1 cor.

Primescă marinimozii donatori mulțămite noastre cele mai adânci. Atotputernicul și milostivul Dumnezeu să le răsplătească înșutit și înmuit.

Boroșneul-mic, în 30 August st. v. 1904. Pentru comitet: Ioan Marin, paroh, Nicolae Stancu, învățătoriu, George Gabor, episcop I. Nicolae L. Anghel, episcop II.

Notă: Preaonoratele oficii protopresbiterale, onoratele oficii parohiale, onoratele bănci și institute de credit și economii, și stimații domni particulari, cari au pr. mit apeluri, sunt rugați pe această cale pentru ultima-dată, ca să binevoiască a ne retrimite apelurile primite, cu ori și ce rezultat, cu atât mai vârtos că termenul a expirat deja în 31 Iulie st. v. a. c.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Br-dacția nu primește răspundere.

Să plantăm umbrar de via de vie

pe lângă orice casă și în grădinile noastre de casă, în pământ și năsip.

Pentru acest scop însă nu se potrivește ori-ce soi de struguri, de-și toate soiurile sunt plante curp-nitore, fiind-că o parte mare din ele, chiar și dacă se desvôltă, nu dă rîde, din care cauză mulți nu au putut obține nici un rezultat. Dacă însă se plantază soiuri bune pentru formarea de verdăți, acestea provéd apoi casa pe întreg timpul cîcerii cu cele mai eminente soiuri de struguri tîmăioși și alte soiuri de struguri dulci. [12] 18—20

Strugurii cresc pretutindenea în patria noastră și nu există casă, pe lângă ale cărei ziduri nu ar pute fi cultivați, cu neînsemnate spese; afară de aceea servesc de cea mai frumoasă podobă și pentru alte clădiri, grădini, garduri ș. a. fără să detrage cît de puțin din locul menit pentru alte scopuri. Ș’apoi strugurii sunt cele mai mulțămitoare pome, deore-ce rodesc an de an.

Soiurile sunt descrise în un preț-curent ilustrat, care, indicându-se adresa prin cartă poștală, se trimite fie-căruia, gratis și franco.

Erste Érmelléker Rebenschule, Nagy-Kágya, p. u. Székelyhid.

Nr. 10609 Plen.

[303] 2—3

Concurs.

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor, ce se votează pe anul 1905 din fundațiunea „Andronic”

I. Pentru învățacei de ori ce meserie, II. Pentru sodalii deveniți de atari în decursul anului 1904,

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovești despre desteritatea de a pute deveni măestri, prin această se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat de la comună despre averea proprie, ori a părinților.
3. Atestat familiar de la parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa avînd a se indica în acest atestat: câți prunci minorenii sunt în familie, câți cercetăză școlă și câți mai sunt la meserii.

Concurenții pot fi numai Români ortodocși născuți în arhiepiscopia Transilvaniei.

În special au să dovedescă:

I. Învățăcei.

a) că au împlinit anul al 12 lea al etății;
b) că au cercetat școlă poporală, ori altă școlă superioară;
c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);
d) adeverință de la măestru despre sporul ce l’arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autenticată.

II. Sodalii.

a) că au terminat anii de învățacel în anul 1904, ceea-ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 §. 67);
b) că au purtare bună și fac sporul mulțămitor, ceea-ce vor dovedi ori cu cartea de lucru, ori cu adeverință de la măestru;
c) cei ce vor dovedi, că sunt membri ai vre unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi vor fi preferați.

III. Sodalii, cari sunt în condițiune de a deveni măestri.

a) să aibă certificatul de măestru;
b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceea-ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverință de la măestrii, la cari au lucrat;
c) în cerere să se arete anume locul, unde voesc să se așeze ca măestru, ce fel de mijloace mai au pentru a începe meseria pe socotela lor;
d) să dovedescă cu atestat de la oficiul parohial, că cercetăză biserica noastră și e creștin bun și moral.

De la toți concurenții se recere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mîna proprie adresate consistoriului arhiepiscopale greco-oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1904 stil vechiu.

Acei concurenți cu studii gimnasiale și reale, cari se vor aplica ca învățacei la sculptură în lemn, bărdășit și la zidărit, sau vor fi aplicați deja ca învățacei ori ca sodali la aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor în ateliere mai mari în cari se potă câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărișore.

Cererile neinstruite în regulă și cele întrate după termin, nu se vor lua în considerare. Sibiu, din ședința plenară a consistoriului arhiepiscopale, ținută la 4 Octombrie 1904.

Consistoriul arhiepiscopale.

Nr. 749 1904.

[310] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II a Bălan în urma ordinului preaveneratului consistoriu din 21 Septembrie a. c. nr. 9613 B. se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statuite în fasiunea cîla B. pentru întregirea dotațiunei de la stat.

Concurenții au a-și înainta rugărilor de concurs instruite conform normelor în vîgore la subscrisul oficiu în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminecă sau sîrbătoare spre a cânta respective celebra și cuvînta.

Fizeș-Sânpetru, 7/20 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiter al tractului gr. or. român Unguraș.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 397 1904.

[309] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Nevoș, pe baza ordinului preaven. consistoriu arhiepiscopale din 21 Septembrie 1904 nr. 9580 bis., se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acel post sunt cele fasonate în cîla B. pentru între-girea venitorilor preoțești de la stat.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite în sensul normelor în vîgore în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiter al și a se prezenta în vre o Duminecă ori sîrbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvînta.

Deva, 6/19 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiter al tractului gr. or. român al tractului Deva.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 764/904

[308] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III. Hurez, protopresbiteratul gr.-or. Făgăraș, pe baza rezoluțiunei Preavenerabilului consistoriu arhiepiscopale din 5 Octombrie 1904 nr. 10378 B. se escrie prin această din nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea venitorilor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vîgore la subsemnatul oficiu protopresbiter al gr.-or. Făgăraș în Făgăraș până la termenul sus indicat, avînd a se prezenta în vre-o Duminecă sau sîrbătoare la sfînta biserică spre a cânta, respective a celebra și a cuvînta.

Făgăraș, 10 Octombrie 1904.

Ioan Cîndea
protopop ca adm. protopresb.

Nr. 751/904

[307] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei Bosna, prin această se escrie concurs din nou cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statuite în fasiunea cîla B. pentru întregirea dotațiunei de la stat.

Concurenții au a-și înainta cererile de concurs construite conform normelor din vîgore, la subscrisul oficiu în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminecă sau sîrbătoare spre a cânta, respective a cuvînta și celebra.

Fizeș-Sânpetru, 7/20 Oct. 1904.

Oficiul protopresbiter al tractului gr. or. Unguraș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 461/1904.

[305] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei Ripa-Rimețului, protopresbiteratul Alba-Iulia, se publică concurs, cu termen de 30 zile, de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea de la stat a venitorilor preoțești.

Petițiunile se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, îndatorându se concurenții a se prezenta, conform prescrișelor regulamentare, în biserică spre a cânta respective a celebra și predica.

Oficiul protopresbiter al gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Alba-Iulia, 28 Septembrie 1904.

Ioan Teculescu
protopop.

Nr. 409.

[300] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școlă confesională gr. or. din parohia Curtușiu, protopresbiteratul Cetatea de pîtră, se publică concurs cu termen de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariul anual de 600 corone, din care 300 cor. repartție pe popor ear’ 300 corone ajutoriu de stat, cuartir în edificiul școlii, grădina de 400 □ stîngini și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa postul acesta vor avé a-și așterne cererile concursuale instruite conform legilor în vîgore la subscrisul oficiu protopresbiter al (p. u. K.-Monostor) până la termenul indicat; cel ales va fi îndatorat a instrua copii de școlă în cântările bisericești și a cânta cu ei în biserică la sînta liturgie.

Fînațe, la 30 Septembrie 1904.

Oficiul protopresbiter al gr. or. Cetatea de pîtră. În conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Teodor Șovrea
adm. prot.

Nr. 585/1904

[306] 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școlă noastră din Cerișor, protopresbiteratul Hunedóra, se escrie concurs nou cu termen de 10 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariul anual de 600 cor. din repartție de la popor, și 60 cor. bani pentru cuartir și lemne de foc.

Cei ce doresc a reflecta la acest post au a-și înainta cererile concursuale instruite în sensul normelor din vîgore la subsemnatul oficiu protopresbiter al în termenul deschis, și a se prezenta înainte de alegere în comună spre a se face cunoscut cu poporul.

Hunedóra, la 5 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiter al gr. or. Hunedóra în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Pecurariu
protopresb.

Pentru pomi roditori

arbori decorativi, borbonari (Beerenobst), gladii, salcâmi (acati), ș. a. cel mai bogat și mai bun isvor de cumpărare este școlă de pomi în mărime de 30 jug. a lui

Fischer & Comp.

285 4—6 Nagyenyed (Aiud, Ungaria).

Cataloge (în limba română, germană și magiară) franco.

Tîmna e cel mai bun timp pentru plantat.

Săpunul Schicht

cu marca:

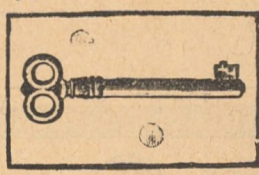
„cerb”

ori

„cheie”

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin. E liber de substanțe stricăciuse.

Se capetă pretutindenea!

(122) 21—34

!! La cumpărare să se observe, ca fie-care bucată de săpun !! să fie provédută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!